

Oslo, 15.10.20

Høringsinnspill til Utdannings- og forskningskomiteen om Prop. 1 S. (2020–2021)

Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFFO) er en fagforening for rundt 5300 forfattere og oversettere av faglitteratur og sakprosa. NFFO er opptatt av at Utdannings- og forskningskomiteen ser betydningen kunnskapspolitikken har for at det finnes litteratur på norsk, for eksempel gjennom å gi tilskudd til læremidlene i grunnskolen, pensumbøkene i høyere utdanning og skolebibliotekene. Det er viktig at det politiske ansvaret for det litterære feltet ikke overlates til kulturpolitikkerne alene.

Vi har tre kommentarer med tilhørende forslag til endringer/merknader:

1. Kap. 220 Utdanningsdirektoratet – nye læremidler i forbindelse med innføringen av fagfornyelsen

Vi er glade for at departementet foreslår 180 millioner kroner i tilskudd til innkjøp av læremidler i forbindelse med fagfornyelsen, men mener dette er altfor lite til å gjennomføre reformen på en god måte. Koronasituasjonen og en sterkt svekket kommuneøkonomi har ført til at mange skoler har utsatt investeringene i læremidler til fagfornyelsen. Men som samfunn må vi ta oss råd til å gi norske barn og ungdom oppdaterte og gjennomarbeidede læremidler, både fysiske og digitale. For et læreverk kan ikke erstattes av bruddstykker av tekst og bilder hentet fra forskjellige nettsteder og bøker, men må være helhetlig og godt formidlet, noe de profesjonelle læremiddelforfatterne sørger for. Det er derfor nødvendig at Stortinget bevilger tilstrekkelig med midler til at vi i det hele tatt skal kunne ha læremiddelforfattere og velutviklede læremidler på norsk.

Forslag til endring/merknad: Nye, kvalitetssikrede læremidler i fysisk og digitalt format er en forutsetning for at Fagfornyelsen skal kunne gjennomføres. 300 millioner kroner bevilges til innkjøp av læremidler i grunnskolen og 300 millioner bevilges til innkjøp av læremidler i videregående skole for å kunne gjennomføre den nye læreplanreformen.

2. Kap. 272 Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høgere utdanning - Lærebokutvalget for høyere utdanning

Vi er svært glade for at tilskuddet til lærebøker for høyere utdanning er foreslått økt med 4,1 millioner kroner, selv om vi mener det burde vært en dobbel så stor økning. Lærebokstøtten er helt avgjørende for at forskere og forlag skal kunne skrive og utgi

norskspråklig pensum i flest mulig fag. Vi er også glade for at vårt innspill fra i fjor har blitt hørt, slik at Lærebokutvalget nå er del av den nye posten 52 «Tiltak for høgare utdanning». Slik synliggjøres denne viktige ordningen på en bedre måte enn den har blitt i de foregående budsjettene.

Forslag til endring/merknad: Lærebokstøtten er helt avgjørende for at forskere og forlag skal kunne skrive og utgi norskspråklig pensum i flest mulig fag. Tilskuddet til Lærebokutvalget for høyere utdanning økes med 8,2 millioner kroner.

3. Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa (post 21) og Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringa (postene 74 og 75)

Stortinget skal i år behandle forslaget til ny språklø, og i den forbindelse savner vi en ordentlig litteratursatsing både i kulturbudsjettet og i kunnskapsbudsjettet. Like før jul sendte en samlet bokbransje statsrådene for kultur og kunnskap fem punkter som vi mener bør inngå i en ny lesepolitikk, og vi er skuffet over at vi ikke ser ambisjoner for en langsiktig lesestrategi i budsjettforslaget. En lesesatsing og språksatsing er to sider av samme sak.

Vi vil støtte høringsinnspillet fra Foreningen !les, som i flere år har mottatt støtte til sine leseprosjekter under kapittel 226. I budsjettforslaget er tiltak for lesestimulering og folke- og skolebibliotek slått sammen til én post og redusert med 3 mill. kr. sammenliknet med i fjor. Dette er bekymringsfullt i en tid der PISA-undersøkelsene viser nedgang i lesing blant ungdom og særlig blant gutter. Vi er også bekymret for at avsetningen til prosjekttilskudd under Utdanningsdirektoratet er redusert. Foreningen !les gjør et svært viktig litteraturformidlingsarbeid overfor norske skoleelever, og det er viktig at deres prosjekter får den støtten de trenger.

Forslag til endring/merknad: PISA-undersøkelsene viser nedgang i lesing blant ungdom og særlig blant gutter, og komiteen ønsker å prioritere tiltak som inngår som del av en langsiktig lesestrategi. Tilskudd til lesestimulering og folke- og skolebibliotek på kap 226, post 21 holdes på samme nivå som budsjettet for 2020. Foreningen !les plasseres med et fast grunntilskudd under kap. 225, post 75, slik at deres viktige formidlingsarbeid gis sikrere rammevilkår.

Med vennlig hilsen

Arne Vestbø
generalsekretær